

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-1-052 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 20-36/505-223
Karar Tarihi : 28.07.2020

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER : Ebru İNCE, Hande GÖÇMEN, Yakup GÖKALP, Ömer Mert AKÇİL

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - T.C. Şanlıurfa Valiliği İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü
Cumhuriyet Cad. Hükümet Konağı A Blok Kat:2 Şanlıurfa
- Şanlıurfa Barosu Başkanlığı
Paşabağı Mah. 775. Sok., 21 D Haliliye/Şanlıurfa

D. HAKKINDA SORUŞTURMA

- YAPILANLAR** :
1. Alaaddin Çataltaş Otomotiv Tic. ve San. A.Ş.
Akpinar Mah. Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı No:344
Haliliye/Şanlıurfa
 2. Coşandal Petrol Tesisleri İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti.
Sancaktar Mah. Akçakale Cad. Coşandal Petrol Sok.
No:33/1 Haliliye/Şanlıurfa
 3. Keskinbıçak Petrol İnşaat Nakliyat Tarım Aletleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Mardin Yolu Üzeri 10.km Şanlıurfa
 4. Pabuçcu Petrol- Mehmet Ali PABUÇCU
Temsilcisi: Av. Ayşenur ALPAY
Cevizlidere Cad. No:51/11 Balgat/Çankaya/Ankara
 5. Arusoğlu Petrol İnş. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcileri: Cengiz SOYSAL, Yüksel KAYA
Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Blv. Tepe Prime A Blok
No:266 Asma Kat D. No:18 Çankaya/Ankara
 6. Çavuşlar Petrolcülük Uluslararası Nakliyat Taahhüt Dış Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ahmet TÜRKMEN
Atatürk Blv. Hukukçular İşhanı No: 5/8 Haliliye/Şanlıurfa
 7. Koç Taahhüt Pet. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.
Şenevler Mah. GAP Bulvarı No:152 Karaköprü/Şanlıurfa
 8. Şanbay Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti.
Kadıkendi Köyü İpekyolu Bulvarı No:306 Şanlıurfa
 9. Bakır Petrol Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti.
Akçakale Yolu Üzeri 8. km No:630 Eyyübiye/Şanlıurfa
 10. İzol Petrol- Çetin İZOL
Temsilcisi: Av. Serdar İZOL
Paşabağı Mah. 762. Sok. Belit Apt. No:2/3 Haliliye/Şanlıurfa
 11. Mahmut Oğulları Gıd. İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.

Veysel Karani Mah. 478. Sok. No:4/1 Mehmet Zeki
Rıdvanoğlu Apt. Haliliye/Şanlıurfa

12. Şanpet İnş. Pet. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Akçakale Cad. No:638/1 Küçükhan Köyü Eyyübiye/Şanlıurfa
13. Bem Petrol Tur. İnş. Tek. Gıd. San ve Tic. Ltd. Şti.
Sancaktar Mah. Mevlana Cad. No:95/1 Haliliye/Şanlıurfa
14. Çiftkar İnşaat Emlak Petrol Tekstil Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti.
Şanlıurfa-Diyarbakır Yolu Üzeri 8.km Maşuk Mah. No:23 Çiftkar
Petrol Karaköprü/Şanlıurfa
15. Mehmet Gökoğlu
Büyükhan Mah. Akçakale Cad. No:331/1 Şanlıurfa
16. Şefkat Petrolcülük Gıda Tarım İletişim Tic. ve San. Ltd. Şti.
Şanlıurfa-Mardin Karayolu Üzeri 8.km Recep Tayyip Erdoğan
Blv. Ulubağ Mah. No:391 Şanlıurfa
17. Boz Kardeşler Petrol Ürünleri İth. İhr. San. Taah. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ayşenur ALPAY
Cevizlidere Cad. No:51/11 Balgat/Çankaya/Ankara
18. Delen Akaryakıt Nakliyat İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Ahmet TÜRKMEN
Atatürk Blv. Hukukçular İşhanı 5/8 Haliliye/Şanlıurfa
19. Mustafa Gündü Petrol İnş. Gıd. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Recep Tayyip Erdoğan Bulvarı No:486/1 Osmanbey Köyü
Şanlıurfa
20. Uğurlu Petrol Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti.
Akçakale Yolu 10. km Hancıgaz Köyü Eyyübiye/Şanlıurfa
21. Bozan Sarı ve Oğulları Akaryakıt Nakliyat Turizm Seyahat
İth. İhr. Tic. ve San. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Esra SARI
Atatürk Blv. Salihoğlu Apt. Kat:3 No:5 Haliliye/Şanlıurfa
22. Kepirli Akaryakıt ve Müştemilatı Tesisleri Ltd. Şti.
Şanlıurfa-Mardin Karayolu Üzeri 11. km Haliliye/Şanlıurfa
23. Okay Akaryakıt Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Metin KIZILAY
Maltepe Mah. Necatibey Cad. No: 96/1 Çankaya/Ankara
24. Vip İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti.
Atatürk Mah. 11 Nisan Fuar Cad. No:34 Haliliye/Şanlıurfa

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz LPG bayilerinin otogaz LPG satış fiyatlarını birlikte belirledikleri iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvurularda özetle; Şanlıurfa il merkezinde bulunan otogaz bayilerinin, otogaz LPG fiyatlarını birlikte belirledikleri iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 20.08.2019 tarih ve 5380 sayılı Şanlıurfa Valiliği başvurusu üzerine hazırlanan 22.08.2019 tarih ve 2019-1-52/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 29.08.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve dosya konusu iddialara yönelik olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 19-30/456-M sayı ile karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma sürecinde aynı konuya ilişkin olarak Şanlıurfa Barosu Başkanlığı tarafından yapılan başvuru 11.09.2019 tarih ve 6047 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (5) Yürütülen önaraştırma kapsamında 03-04.09.2019 tarihlerinde;
1. Mehmet Gökoğlu (GÖKOĞLU), (Ofisgaz Bayisi),
 2. Uğurlu Petrol Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti. (UĞURLU), (Ofisgaz Bayisi),
 3. Bakır Petrol Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti. (BAKIR), (Yurtpet Bayisi),
 4. Okay Akaryakıt Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti. (OKAY), (Aygaz Bayisi),
 5. Delen Akaryakıt Nakliyat İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (DELEN), (İpragaz Bayisi),
 6. Bozan Sarı ve Oğulları Akaryakıt Nakliyat Turizm Seyahat İth. İhr. Tic. ve San. Ltd. Şti. (BOZAN), (POAŞ Bayisi),
 7. Şanpet İnş. Pet. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ŞANPET), (Soilgaz Bayisi),
 8. Vip İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti. (VİP), (Aygaz Bayisi),
 9. Okay Metal Pet. Ürün. Nak. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (OKAY METAL), (Yurtpet Bayisi),
 10. Bem Petrol Tur. İnş. Tek. Gıd. San ve Tic. Ltd. Şti. (BEM), (Aytemiz Bayisi),
 11. Coşandal Petrol Tesisleri İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti. (COŞANDAL), (Oralgaz Bayisi),
 12. Ceylan Tek. Gıd. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (CEYLAN), (Shell Bayisi),
 13. Selahattin Bucak Petrol Tic. Ltd. Şti. (BUCAK), (Eragaz Bayisi),
 14. Mehmet Badıllı Pet. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (BADILLI), (Akpert Bayisi),
 15. Şefkat Petrolcülük Gıda Tarım İletişim Tic. ve San. Ltd. Şti. (ŞEFKAT), (Soilgaz Bayisi),
 16. Emmoş Bucak Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. (EMMOŞ BUCAK), (Aytemiz Bayisi),
 17. T.G.M. Hizmet Organizasyon Gıd. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TGM), (Shell Bayisi),
 18. Arusoğlu Petrol İnş. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ARUSOĞLU), (Aygaz Bayisi),
 19. Sadeoğulları Pet. Gıd. İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SADEOĞULLARI), (BP Bayisi),
 20. Mer-Sav Yağ Petrol İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (MERSAV), (Aygaz Bayisi),
 21. Alaaddin Çataltaş Otomotiv Tic. ve San. A.Ş. (ÇATALTAŞ), (Aygaz Bayisi),
 22. Harran Akaryakıt Petrol Ürünleri İnşaat Gıda Tekstil Elektrik San. ve Tic. Ltd. Şti. (HARRAN), (Total Bayisi),
 23. Vehbi Melik Pet. Gıd. İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (VEHBİ MELİK), (İpragaz Bayisi),
 24. İzol Petrol-Çetin İZOL (ÇETİN İZOL) (POAŞ Bayisi),
 25. Akabe Tekstil Gıda Akaryakıt İnşaat Nakliyat Dayanımlı Tüketim Malları Pazarlama ve Dağıtım Sanayi ve Ticaret A.Ş. (AKABE), (BP Bayisi),
 26. Dergah Lojistik Petrol İnş. San. Tic. Ltd. Şti. (DERGAH), (Europetgaz Bayisi),

- 27.Kır-pet Otomotiv Petrol. Tar. Gıd. Tur. Teks. İnş. San ve Tic. Ltd. Şti. (KIRPET),(AYGAZ Bayisi),
- 28.Çiftkar İnşaat Emlak Petrol Tekstil Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÇİFTKAR), (Akpet Bayisi),
- 29.Koç Taahhüt Pet. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti. (KOÇ), (Aygaz Bayisi),
- 30.Sade Petrol Gıd. İnş. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (SADE), (Shell Bayisi),
- 31.Bilginler Petrol İnş. Gıd. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (BİLGİNLER), (Eragaz Bayisi),
- 32.Gapoil Pet. Ürün. İnş. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. (GAPOİL), (Milangaz Bayisi),
- 33.Adamoğulları Petrol Ürünleri Tic. ve San. Ltd. Şti. (ADAMOĞULLARI), (Yücelgaz Bayisi),
- 34.İmam Çiftçi Petrol Ürün. İnş. Nak. Gıd. San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÇİFTÇİ), (Akpet Bayisi),
- 35.Mustafa Gündü Petrol İnş. Gıd. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÜNDÜ), (Eragaz Bayisi),
- 36.Keskinbıçak Petrol İnşaat Nakliyat Tarım Aletleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (KESKİNBIÇAK), (Kadoğlu Bayisi),
- 37.Mahmut Oğulları Gıd. İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti. (MAHMUT OĞULLARI), (Aygaz Bayisi),
- 38.Boz Kardeşler Petrol Ürünleri İthalat İhracat Sanayi Taahhüt ve Ticaret Ltd. Şti. (BOZ KARDEŞLER), (Mavigöl Gaz Bayisi),
- 39.Şanbay Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti. (ŞANBAY), (Ofisgaz Bayisi),
- 40.Çavuşlar Petrolcülük Uluslararası Nakliyat Taahhüt Dış Ticaret Ltd. Şti. (ÇAVUŞLAR), (Yücelgaz Bayisi),
- 41.Taşçı Petrol Ürün. San. ve Tic. Ltd. Şti. (TAŞÇI), (Shell Bayisi),
- 42.Mehmet Ali Pabuçcu–Pabuçcu Petrol (PABUÇCU), (PAOŞ Bayisi),
- 43.Kepirli Akaryakıt ve Müştemilatı Tesisleri Ltd. Şti. (KEPİRLİ), (Koçgaz Bayisi) ve
- 44.Atmaca Akaryakıt Pet. Ürün. İnş. Tek. Gıd. San. ve Tic. Ltd. Şti.'de (ATMACA), (Yücelgaz Bayisi)

yerinde incelemeler gerçekleştirilmiştir.

- (6) Öneraştırma sonucunda hazırlanan 30.09.2019 tarihli ve 2019-1-52/ÖA sayılı Öneraştırma Raporu, Kurulun 11.10.2019 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 19-35/516-M sayı ile Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin otogaz satış fiyatlarını birlikte belirledikleri ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal ettikleri iddialarına ilişkin olarak 24 teşebbüs hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (7) Soruşturma açıldığı ve 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca ilk yazılı savunmanın 30 gün içinde gönderilmesi gerektiğine ilişkin olarak 18.10.2019-04.11.2019 tarihleri arasında yapılan bildirimlere mukabil gönderilen ilk yazılı savunmalar 27.10.2019-09.12.2019 tarihleri arasında, yasal süresi içinde, Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.

- (8) Yürütülen soruşturma kapsamında hazırlanan 10.04.2020 tarihli ve 2019-1-52/SR sayılı Soruşturma Raporu ve ekleri Kurul üyelerine ve anılan teşebbüslere tebliğ edilmiş ve teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları ilgili yazıyla birlikte talep edilmiştir.
- (9) Akabinde, soruşturma taraflarının ikinci yazılı savunmaları sırasıyla 15.04.2020 tarih ve 3693 sayı (ARUSOĞLU), 22.04.2020 tarih ve 3884 sayı (İZOL), 14.05.2020 tarih ve 4521 sayı (ÇATALTAŞ), 15.05.2020 tarih ve 4571 sayı (GÜNDÜ), 15.05.2020 tarih ve 4592 sayı (ÇAVUŞLAR), 15.05.2020 tarih ve 4593 sayı (DELEN), 20.05.2020 tarih ve 4705 sayı (COŞANDAL) ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Taraflardan BOZAN SARI, MAHMUTOĞULLARI, GÖKOĞLU, BAKIR, UĞURLU, OKAY, BOZ KARDEŞLER, ŞANBAY, KEPİRLİ, VİP, KESKİNBİÇAK, ÇİFTKAR, ŞANPET, PABUÇCU, KOÇ, BEM ve ŞEFKAT'in ise Kuruma intikal eden herhangi bir savunması bulunmamaktadır.
- (10) Teşebbüslerin ikinci yazılı savunmaları çerçevesinde hazırlanan 02.06.2020 tarihli ve 2019-1-52/EG sayılı Ek Görüş, Kurul üyeleri ve anılan teşebbüslere tebliğ edilmiştir. Üçüncü yazılı savunmalar 17.06.2020-08.07.2020 tarihleri arasında Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (11) Kurulun 28.07.2020 tarihli toplantısında 4054 sayılı Kanun'un 46. maddesi uyarınca sözlü savunma toplantısı yapılması hususu da görüşülmüş ve 20-36/499-M sayılı karar kapsamında sözlü savunma toplantısı yapılmasına gerek olmadığına hükmedilmiştir.
- (12) Kurul; yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor, Ek Görüş, toplanan deliller, yazılı savunmalar ve incelenen dosya muhteviyatına göre 28.07.2020 tarih ve 20-36/505-223 sayı ile işbu nihai kararı tesis etmiştir.
- (13) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; haklarında soruşturma yürütülen 24 teşebbüsün Şanlıurfa ilinde otogaz fiyatlarını birlikte belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri iddiasına yönelik yeterli bulguya ulaşılamadığı, dolayısıyla bahsi geçen teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.

I. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

I.1. Hakkında Soruşturma Yürütülen Teşebbüsler: Şanlıurfa İl Merkezinde Faaliyet Gösteren İstasyonlar

- (14) Şanlıurfa il genelinde 308 otogaz bayilik lisansı sahibi bulunmaktadır¹. Dosya konusu başvurular incelendiğinde, iddiaların Şanlıurfa il merkezinde yer alan otogaz bayilerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu doğrultuda, yapılan önaraştırmanın kapsamı Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayileri olarak belirlenmiştir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerine göre Şanlıurfa il merkezinde 58 adet otogaz bayisi bulunmaktadır².

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (15) Sıvılaştırılmış petrol gazı ya da bilinen adıyla LPG, propan ve bütan gazlarının karışımlarına verilen genel isimdir. LPG, ham petrolün rafinerilerde damıtılması sırasında veya doğal gazın ayrıştırılması ile elde edilen ve basınç altında sıvılaştırılan renksiz, kokusuz, havadan daha ağır ve yanıcı bir gazdır. LPG'nin, dökme gaz, tüpgaz ve otogaz olmak üzere üç ayrı kullanım şekli bulunmaktadır. Söz konusu ürünler, aynı

¹<http://lisans.epdk.org.tr/epvys-web/faces/pages/lisans/> (SGT: 04.04.2020).

²<http://lisans.epdk.org.tr/epvys> (SGT: 04.04.2020).

kaynaktan temin edilen homojen ürünler olmakla birlikte, kullanım alanları, satış yöntemleri ve müşteri talepleri itibarıyla farklı pazarları teşkil etmektedir. Nitekim geçmiş Kurul kararlarında da LPG ürünlerinin, yukarıda yer verilen farklılıklara dayanılarak ikame olamayacakları sonucuna ulaşıldığı görülmektedir³.

- (16) Soruşturmaya konu otogaz LPG, taşıtlarda kullanılmakta, bütan ve propanın belirli oranlardaki karışımıyla elde edilmektedir. Taşıt yakıtlarına ve özellikle benzine kıyasla düşük fiyatı nedeniyle tüketiciler tarafından giderek artan oranda tercih edilen otogaz LPG, kullanımı sonucunda ortaya çıkan düşük emisyon değerleri nedeniyle çevreci bir yakıt türü olarak da bilinmektedir.
- (17) Yukarıda yer verilen bilgiler ve geçmiş tarihli Kurul kararları çerçevesinde ilgili ürün pazarı "otogaz LPG perakende satışı" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (18) Otogaz LPG ürününe ilişkin olarak dağıtım şirketleri tarafından kurulan satış kanallarının, ülkenin bütününe kapsadığı ve söz konusu dağıtım şirketlerinin otogaz satışını ülke çapında gerçekleştirdikleri, dağıtım şirketleri tarafından yapılan fiyatlandırmanın da ulusal çapta yapıldığı dolayısıyla otogaz LPG dağıtımının ulusal düzeyde organize edildiği görülmekle birlikte, ilgili ürün pazarının "otogaz LPG perakende satışı" olarak belirlendiği ve bu ürün pazarına yönelik rekabetin yerel çapta gerçekleştiği dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Şanlıurfa il merkezi" olarak tespit edilmiştir.

I.3. Pazarın Yapısı ve İşleyişine İlişkin Bilgiler

I.3.1. Yasal Çerçeve

- (19) Türkiye'de LPG faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu⁴ (LPG Piyasası Kanunu) çerçevesinde düzenlenmektedir. LPG Piyasası Kanunu'nun 3. maddesine göre, "LPG'nin dağıtımı, taşınması ve otogaz bayilik faaliyetlerinin yapılması (tüplü LPG bayiliği hariç), depolanması, LPG tüpünün imalatı, dolumu, muayenesi, tamiri ve bakımı ile bu amaçla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans alınması zorunludur."
- (20) LPG Piyasası Kanunu'nda otogaz LPG faaliyeti, "yakıt olarak kullanılmak üzere akaryakıt ve otogaz istasyonlarında araçlara LPG ikmal işlemi" olarak tanımlanmaktadır⁵. Aynı Kanun'un 7. maddesinde yer alan "Otogaz bayileri, dağıtıcılar ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler. Otogaz bayileri; (a) Tek bir dağıtıcı ile sözleşme yapmak ve istasyonunda sadece sözleşmeli olduğu dağıtım şirketince ikmal edilen LPG'yi satma" hükmü çerçevesinde lisanslı otogaz bayileri bayilik faaliyetlerini dağıtıcılar ile yaptıkları tek elden satış sözleşmesine göre yürütmektedir. Aynı Kanun'un "Üretim ve Dağıtım" başlıklı 5. maddesinde ise "Dağıtıcılar, otogaz faaliyetine başlayabilmek için öncelikle bu Kanun ile istenen kriterleri sağlayarak tüplü LPG faaliyetini başlatmak ve en az bir dolum tesisini

³ 26.12.2013 tarihli ve 13-72/996-427 sayılı; 29.05.2013 tarihli ve 13-32/422-186 sayılı; 06.07.2011 tarihli ve 11-41/873-274 sayılı; 22.08.2002 tarihli ve 02-48/611-246 sayılı; 03.07.2003 tarihli ve 03-48/544-237 sayılı Kurul kararları.

⁴ 13.03.2005 tarihli ve 25754 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

⁵ LPG Piyasası Kanunu'na göre dökme LPG faaliyeti, "LPG dağıtıcıları tarafından kullanıcıların tüplü ve otogaz LPG hariç, tüketim mahallindeki tanklarına teknik düzenlemelere uygun özel nakliye araçlarıyla LPG ikmal" olarak belirlenmektedir. Tüplü LPG faaliyeti ise, "sıvılaştırılmış petrol gazının dolum tesislerinde tüplere doldurularak mutfak, sanayi ve ticari tüpleri vasıtasıyla piyasaya arz işlemi" şeklinde tanımlanmaktadır.

işletmeye almak zorundadır. Dağıtıcılar, başka LPG dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar” denilmektedir. Anılan maddelerden otogaz bayilerinin tek bir dağıtıcı ile çalışmak zorunda olduğu ve aynı şekilde dağıtıcıların da başka bir dağıtıcı tarafından LPG satılan bir bayiye satış yapamayacağı anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle hem dağıtıcılar hem de bayilerin birbirine karşı yükümlülükleri bulunmaktadır.

- (21) Otogaz LPG ürünü bakımından fiyat oluşumu da yasal mevzuattan doğrudan etkilenmektedir. Bu bağlamda 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu’nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un (5307 sayılı LPG Kanunu) “*Fiyat Oluşumu*” başlıklı 10. maddesinde “*LPG alım satımında fiyatlar, erişilebilir dünya serbest piyasa koşullarına göre oluşur. Rafineriler ve dağıtıcılar, lisansları kapsamında yaptıkları piyasa faaliyetlerine ilişkin fiyatları, erişilebilir dünya serbest piyasalarındaki fiyat oluşumunu dikkate alarak, tavan fiyatlar olarak Kuruma bildirirler.*” hükmü yer almaktadır. LPG Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliği’nin “*Fiyat İlanı*” başlıklı 8. maddesi ise LPG otogaz bayilik lisansı sahiplerinin yükümlülüklerini düzenlemektedir. 8. maddenin (a) fıkrasında “*İstasyonlarında satışa sundukları otogazın fiyatını istasyonların ön cephesinde, yoldan açıkça görünür şekilde konuşlandırılmış ilan panosunda ilan etmekle*”; (b) fıkrasında “*ilan panosunda yer alan fiyatların üzerinde satış yapmamakla*”; (c) fıkrasında “*Dağıtıcı tarafından Enerji Piyasası Düzenleme Kurumuna bildirilen tavan fiyatını aşmamakla yükümlüdür.*” hükümleri yer almaktadır.
- (22) Otogaz LPG pazarında yukarıda yer verilen yasal hükümler dikkate alınarak uygulanacak olan tavan fiyat, dağıtıcılar tarafından EPDK ve bayilere bildirilmektedir. Bayilerin aşağı yönlü hareket alanı olsa da yukarı yönlü tavan fiyat engeli bulunmaktadır. Bayiler tarafından tavan fiyatın aşılması durumunda idari para cezası uygulanmaktadır.⁶

1.3.2. Otogaz LPG Piyasasında Fiyat Oluşumuna Etki Eden Unsurlar

- (23) Petrol ve LPG Piyasası Fiyatlandırma Raporu’na⁷ göre otogaz LPG piyasasında fiyat oluşumuna etki eden unsurlar şu şekildedir:
- (24) **Ürün Fiyatı:** Türkiye’de LPG ürün fiyatları bakımından Sonatrach⁸ piyasasındaki fiyatlar takip edilmektedir. LPG fiyatları propan ve bütan olmak üzere ayda bir kere yayımlanmakta ve referans fiyat hesaplanırken Sonatrach piyasasında yayımlanan bütan fiyatının %70’i; propan fiyatının %30’u alınmaktadır.⁹ Hesaplanan fiyat, her gün için TCMB tarafından belirlenen gösterge niteliğindeki ABD Doları döviz satış kuru ve ürünün yoğunluğunun çarpılması ile elde edilen fiyattır. Uluslararası piyasalarda LPG fiyatları ayda bir defa yayımlandığı ve ham petrol fiyatlarından farklı yönde hareket edebildiği için (örneğin ham petrol fiyatları azalırken otogaz fiyatlarının artması vb.) ürün fiyatlarının direkt olarak ham petrol fiyatlarıyla ilişkilendirilmesi yanıltıcı olabilmektedir.
- (25) **Toptancı Marjı:** Rafinerici veya dağıtıcılar tarafından ürün fiyatı üzerine eklenen marjdır.

⁶ 5307 sayılı LPG Kanunu’nun “*İdari para cezaları*” 16.maddesinin (a) bendinin 3.fıkrası kapsamında olan tavan fiyat ihlali için öngörülen para cezasının alt-üst limitleri 612.900-12.258.000 TL’dir.

⁷ Petrol ve LPG Piyasası Fiyatlandırma Raporu, Eylül 2019, s.12

⁸ Sonatrach, Cezayir devletinin sahip olduğu petrol şirketi olup Cezayir ve Afrika’daki en büyük petrol ve gaz şirkettir. Şirket, petrol ve gaz üretiminin çoğu safhasında faaliyet göstermektedir.

⁹ Petrol ve LPG Piyasası Fiyatlandırma Raporu, Eylül 2019, s.9

- (26) **Gelir Payı:** Ulusal petrol stoğunun tamamlayıcı kısmının tutulabilmesi için tüketici fiyatlarına ilave edilen rakamlardır. Benzin türleri ve motorin türleri için 0,00494 TL/lt olarak belirlenmiştir.
- (27) **Dağıtıcı ve Bayi Marjı Toplamı:** Ürünlerin temin edilmesinden (Rafineriden, ithalat yoluyla veya diğer dağıtıcılardan) son kullanıcıya ulaştırılmasına kadar maliyetleri içeren marjdır.
- (28) **Toplam Vergi:** Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) ve Katma Değer Vergisi'nin (KDV) toplamıdır. 2019 yılında otogaz LPG için ÖTV 1,7780 TL/kg; KDV oranı ise %18'dir.
- (29) Aşağıda 2019 yılı Eylül ayına ait yurtiçi otogaz LPG fiyat oluşumuna ilişkin bir örneğe yer verilmektedir.

Tablo 1: Yurtiçi Otogaz Fiyat Oluşumu (TL/lt)

Dönem	Ürün Fiyatı	Toptancı Marjı	Gelir Payı	Dağıtıcı ve Bayi Marj Toplamı	Toplam Vergi	Toplam Fiyat
2019 Eylül	0,971 (%27,98)	0,119 (%3,43)	0,00494 (%0,14)	0,846 (%24,47)	1,529 (%44,07)	3,47 (%100)
Kaynak: Petrol ve LPG Piyasası Fiyatlandırma Raporu, Eylül 2019						

- (30) Tablodan görüldüğü üzere, 2019 yılı Eylül ayında 3,47 TL/lt düzeyindeki LPG (Otogaz) nihai litre fiyatının %44,07'lik kısmı vergilerden, %27,98'lik kısmı ürün fiyatından, %27,95'lik kısmı toptancı, dağıtıcı ve bayi marjı ile gelir payından oluşmaktadır.

I.4. Değerlendirme

- (31) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, "*belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri*" yasaklanmış ve aynı maddenin ikinci fıkrasında ise tahdidi olmamak üzere yasaklanan hallere ilişkin örneklere yer verilmiştir. Söz konusu fıkranın (a) bendinde, "*mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*" yasaklanan hallerden sayılmıştır.
- (32) Anlaşmaların ispatında yaşanan güçlüğü göz önünde bulunduran kanun koyucu, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi üçüncü fıkrasında yer alan "*Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil etmektedir.*" şeklindeki hüküm aracılığıyla uyumlu eylemlerin ispatına ilişkin bir karine oluşturmuştur. Teşebbüslerin ekonomik ve rasyonel gerekçelerle uyumlu eylemde bulunmadıklarını ispatlayarak sorumluluktan kurtulması mümkündür. 4054 sayılı Kanun'un gerekçesinde bu düzenlemeye ilişkin olarak, "*Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların yasaklandığı bir hukuk düzeninde genellikle bu tür anlaşmalar gizli yapılmakta ve bunların varlığının ispatı oldukça güç, bazen de imkânsız olmaktadır. Bu nedenle Maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hallerin varlığı halinde teşebbüslerin uyumlu eylem içinde oldukları karinesi kabul edilmiştir. Böylelikle uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta ve ispat güçlüğü nedeniyle Kanunun işlemez hale gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır.*" ifadelerine yer verilmiştir.
- (33) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "uyumlu eylem karinesi" düzenlemesinin lafzı, gerekçesi de dikkate alındığında, iletişim delili ya da başkaca

herhangi bir delil olmaksızın salt iktisadi deliller eliyle ihlal sonucuna varılmasına imkân veren bir araç sunmaktadır. Dolayısıyla karine, teşebbüslerin ekonomik ve rasyonel gerekçelerle açıklanamayan (paralel) pazar davranışlarından uyumlu eylem sonucuna ulaşılabilmesine olanak sağlamaktadır. Bu bağlamda karinenin Avrupa Birliği (AB) uygulamasıyla şekillenmiş uyumlu eylem doktrininin öngördüğünden daha geniş bir müdahale alanı sunduğu ifade edilebilecektir.

- (34) Kurul içtihadında uyumlu eylem sonucuyla cezaya hükmedilen kararlar incelendiğinde, ağırlıklı olan grubun iktisadi delillerin yanı sıra ikincil nitelikteki iletişim delillerini içeren uyumlu eylem kararları olduğu, az ağırlıklı diğer grubun ise Kanun'un 4. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca salt iktisadi deliller eşliğinde uyumlu eyleme hükmedilen kararlar olduğu görülmektedir. İkinci grupta iki karar (*Göлтаş Çimento*¹⁰ ve *Maya III*¹¹) yer almaktadır.
- (35) Yaş ekmek mayası üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere açılan soruşturma sonucunda alınan *Maya III* kararında ilgili pazarın, homojen bir ürün olan yaş ekmek mayasının az sayıda satıcı tarafından, endüstriyel alıcı olarak nitelendirilebilecek çok sayıdaki tek tip müşteriye arz edildiği oligopolistik bir yapı sergilediği tespitinde bulunulmuştur. Kararda oligopolistik pazarlarda pazarın yapısı itibarıyla herhangi bir anlaşma veya uyumlu eylem olmamasına rağmen özellikle fiyatlarda paralel hareketler gözlenebildiği, ancak, bu durumun oligopolistik pazarlardaki paralel fiyat hareketlerinin hiçbir zaman uyumlu eylem olarak yorumlanamayacağı anlamına da gelmediği belirtilmiştir. Kararda ilgili ürünün homojen, haberleşmenin ise kolay olduğu oligopolistik pazarlarda gözlemlenen paralel fiyat hareketlerini uyumlu eylem olarak değerlendirmenin güçlüğüne değinilerek, söz konusu paralel davranışların pazarın oligopolistik yapısının mı, yoksa teşebbüslerin anlaşma veya uyumlu eylemlerinin mi sonucu olduğu konusunun değerlendirilmesi gerektiği ifade edilmiştir¹². Kurul kararda "*her ne kadar oligopolistik piyasalarda fiyat hareketlerinin benzerlik göstermesi oligopol tanımında yer alsa da; dört firmanın birden piyasa koşullarında objektif herhangi bir değişme olmaksızın üretim maliyetlerindeki artışın ve enflasyon oranlarının hayli üzerinde fiyat artışına gitmelerinin ve bu artışları başlangıçta üst üste iki ay ve yüksek oranda gerçekleştirebilmelerinin ve ilerleyen zamanlarda da istikrarlı bir şekilde fiyat artış trendlerini devam ettirebilmelerinin uyumlu eylemden başka bir iktisadi gerekçesi bulunmadığı*"¹³ sonucuna ulaşılmıştır.
- (36) Göлтаş Çimento kararında da Kurul uyumlu eylem karinesini salt iktisadi deliller eşliğinde işletmiş ve sonucunda ihlal sonucuna ulaşmıştır. Kararda "*bir teşebbüs, diğer teşebbüslerle birlikte, normal piyasa koşulları altında kendi çıkarı için doğru olan bir hareketi yapmıyorsa ya da örneğin, fiyat gibi bazı parametrelerin hareketleri normal koşullarda olması beklenenden farklılıklar gösteriyorsa, söz konusu pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin uyumlu eylem yoluyla, anılan Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiği söylenebilir.*" denilmektedir.¹⁴
- (37) Bu çerçevede ilgili kararda "(i) Antalya Bölgesi'ne klinker satıcısı konumunda olan Göлтаş ve Denizli Çimento'nun, öğütme tesislerinin klinker talebinin olduğu dönemlerde kapasite, üretim ve stok bakımından müsait olmalarına rağmen, ihracata göre fiyat ve taşıdığı riskler bakımından daha avantajlı olan yurt içi satışı reddetmelerinin, (ii) öğütme tesislerinin de yurt içi temine göre daha riskli ve daha pahalı olan ithalata yönelmesinin

¹⁰ Rekabet Kurulunun 20.9.2007 tarih ve 07-76/908-346 sayılı kararı

¹¹ Rekabet Kurulunun 12.11.2008ve 08-63/1050-409 sayılı kararı

¹² Maya III, para.240

¹³ Maya III, para.1100

¹⁴ Göлтаş Çimento para.1300-1310.

pazarda etkinsizliğin varlığını ve Antalya Bölgesi klinker pazarında söz konusu 2 teşebbüsün, öğütme tesislerine klinker satmama konusunda uyumlu eylem içinde olduklarını gösterdiği; bu durumun sebebinin klinker pazarının alt pazarı olan çimento ve hazır beton pazarında rakip konumunda olan öğütme tesislerini pazar dışına çıkarmaya çalışmak olduğu sonucuna ulaşılmış ve bu eylemlerin, 4054 sayılı Kanun'un "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinin, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır" şeklindeki genel hükmünü ve özellikle de, "Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi" hükmünü içeren (d) bendini açıkça ihlal eder nitelikli olduğu sonucuna ulaşılmıştır¹⁵.

(38) Salt iktisadi delil eşliğinde uyumlu eylem karinesinin çalıştırılması suretiyle uyumlu eylem sonucuna ulaşılan kararlar Kurul içtihadında istisnai kalmıştır. Zira rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar rejimi bakımından öngörülen genel yasal çerçevede, "anlaşma/uyumlu eylem" kavramı rekabet hukukunda firma davranışları doğrultusunda ortaya çıkan sonucu değil, firmaların bu sonuca yönelik olarak dâhil oldukları süreci tanımlamaktadır. Firma davranışları ile piyasada ortaya çıkan sonuç, firmaların birlikte davranışları ile oluşabileceği gibi tek taraflı davranışları sonucunda da oluşabilecektir. Buradan hareketle, rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar rejiminde müdahale ve yaptırımın doğması noktasında genel kabul, piyasada doğan sonucun tek başına yeterli olmadığı, firmaların bu sonuca ulaşmada dâhil olduğu sürecin belirleyici rol oynaması şeklindedir. Nihayetinde rekabet hukuku yasaklama ve cezalandırma mekanizmasıyla hedef aldığı davranışı caydırmakta olup, yasaklama ve cezalandırmanın rekabet karşıtı bir davranışa yöneltilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede dâhilinde, "anlaşma/uyumlu eylem" kavramı ancak müdahalenin birlikteliği sağlayan davranışa yöneltilmesi ile işlevselleştirilebilmektedir. Dolayısıyla yerleşik yasal çerçevede, rekabeti kısıtlayıcı bir uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşılabilmesinde teşebbüsler arasındaki doğrudan veya dolaylı iletişim/irtibatın gösterilmesi ispat standardının sağlanabilmesi bakımından önemli olmaktadır. Dolayısıyla hukuki belirliliğe ve yasal çerçeveye hâle getirilmemesi bakımından salt iktisadi delillerin olduğu dosyalarda bu iktisadi delillerin, uyumlu eyleme karine oluşturacak nitelikte gelişmiş ve güçlü olması ve aksinin teşebbüslerce ispat edilmemesi gerekmektedir.

(39) *Maya III ve Göltaş Çimento* kararlarında karineyi çürütmek üzere öne sürülen oligopolistik bağımlılık savunmasının, davranış ekonomik gerekçelerle ve rekabet karşıtı sonucu besleyen uzlaşi içinde hareket etmek dışındaki rasyonel bir gerekçeyle açıklanamadığından reddedildiği anlaşılmaktadır. Bu kararlarda, Kurul ekonomik gerekçeden yoksun, rekabetten kaçınmak üzere ortaya konan veya bu sonucu doğuran ve istikrarlı şekilde kullanılan incelemeye konu pazar davranışlarının uyumlu eylem sonucuna ulaşılmasına yetecek nitelik ve güçte delil teşkil ettiği sonucuna ulaşmıştır. *Maya III* kararında ortaya çıkan esas ise fiyatlama davranışının birbirini takip eden ve teşebbüslerin birbirini takip etme konusunda güven oluşturdukları bir süreçte fiyat artışlarının söz konusu olmasıdır. Diğer ifadeyle, fiyatlama davranışının sinyal görevi üstlenmesi ile koordinasyonun kurulması ve sürdürülmesi kolaylaşabileceğinden, bu durumdan uyumlu eylem sonucuna ulaşılmıştır.

¹⁵ *Göltaş Çimento* para.1580-1600

- (40) Özetle; pazarda rekabet karşıtı her sonuca rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar rejimi dâhilinde müdahale edilmesi mümkün değildir. Zira bu sonuç firmaların birlikte davranışları ile oluşabileceği gibi tek taraflı davranışları sonucunda da oluşabilecektir. Bu sonucun tek taraflı mı olduğu yoksa birlikte davranıştan mı kaynaklandığı noktasında ispat yükü rekabet otoritesindedir. Kurulun *Maya III* ve *Göлтаş* kararlarında; (i) ekonomik ve rasyonel gerekçelerle açıklanamayan (paralel) pazar davranışlarından ve (ii) bu davranışların uyumlu eylem sonucuna ulaşılmasına yetecek nitelik ve güçte delil teşkil etmesiyle teşebbüslerin tek taraflı değil de birlikte davrandıkları sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.1. Otogaz LPG Bayilerinin Fiyatlandırma Davranışlarının Değerlendirilmesi

- (41) Dosya kapsamında Kuruma iletilen başvurularda, Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin, otogaz LPG fiyatlarını belirlemek hususunda anlaşma içerisinde oldukları iddia edilmektedir. Yerinde incelemelerde soruşturma tarafı teşebbüslerin fiyatları birlikte belirlemeye yönelik bir anlaşma veya uyumlu eylem içinde olduklarına işaret edebilecek herhangi bir bilgi, belge ya da bulguya ulaşılamamıştır. Bunun üzerine tüm otogaz bayilerinden 01.03.2019-02.09.2019 tarihleri arasında gerçekleştirdikleri KDV dahil otogaz alış, satış ve tavan fiyatları bilgisi talep edilmiştir.
- (42) Fiyat artışlarının 30 Temmuz 2019 tarihinde başlaması nedeniyle bu tarih referans alınarak fiyat değişimi analizi yapılmış ve soruşturma konusu iddialar fiyat kırımının gerçekleştiği dört ayrı dönem şeklinde değerlendirilmiştir.

Tablo 2: 31.07- 02.09.2019 Tarihleri Arasında Teşebbüs Bazlı Otogaz LPG Alış Fiyatları Değişimi

TARİH	Değişmeyen	0,10-0,20 TL/lt Arası Azalanlar	0,20-0,30 TL/lt Arasında Azalanlar	0,30 TL/lt Üzerinde Azalanlar	0-0,10 TL/lt Arası Artanlar	0,10-0,30 TL/lt Arası Artanlar
30.07-03.08.2019 ¹⁶	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	
04.08-08.08.2019	(.....)		(.....)			(.....)
09.08-26.08.2019 ¹⁷		(.....)	(.....) ¹⁸		(.....)	
27.08-02.09.2019 ¹⁹	(.....)					

¹⁶ İncelenen dönem için alış fiyatlarındaki düşüşün 0,20-0,25 TL/lt arasında değiştiği görülmektedir.

¹⁷ İncelenen dönemde teşebbüslerin çoğunun fiyatlarında değişme görülmediğinden yer verilmemiştir.

¹⁸ ÇİFTKAR'ın Otogaz LPG alış fiyatları 09.08-14.08.2019 tarihleri arasında değişmemiş iken 14.08-26.08.2019 tarihleri arasında 0,20 TL/lt azalmıştır.

¹⁹ İncelenen dönemde diğer teşebbüslerin alış maliyetleri 0,03-0,06 TL/lt aralığında artış göstermiştir.

Tablo 3: 31.07- 02.09.2019 Tarihleri Arasında Teşebbüs Bazlı Otogaz LPG Satış Fiyatları Değişimi

TARİH	Değişmeyen	0,10-0,20 TL/lt Arası Artanlar	0,20-0,40 TL/lt Arasında Artanlar	0,40 TL/lt Üzerinde Artanlar	0-0,10 TL/lt Arası Azalanlar	0,10-0,30 TL/lt Arası Azalanlar
30.07-03.08.2019 ²⁰		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
04.08-08.08.2019 ²¹					(.....)	
09.08-26.08.2019 ²²		(.....)		(.....)		
27.08-02.09.2019 ²³						

Tablo 4: 31.07- 02.09.2019 Tarihleri Arasında Teşebbüs Bazlı Otogaz LPG Tavan Fiyatları Değişimi

TARİH	Değişmeyen	0,10-0,20 TL/lt Arası Azalanlar	0,20-0,30 TL/lt Arasında Azalanlar	0,30 TL/lt Üzerinde Azalanlar	0-0,10 TL/lt Arası Artanlar	0,10-0,30 TL/lt Arası Artanlar
30.07-03.08.2019 ²⁴	(.....)	(.....)	(.....)			
04.08-09.08.2019 ²⁵						
09.08-25.08.2019 ²⁶						
27.08-02.09.2019 ²⁷	(.....)					

- (43) 30.07.2019-03.08.2019 döneminde soruşturma tarafı teşebbüslerin çoğunun 29.07.2019 tarihine göre "alış fiyatlarında" 0,20-0,25 TL/lt'lik azalma yaşanırken, bazı teşebbüslerin fiyatlarında herhangi bir değişimin bulunmadığı, KOÇ ve ARUSOĞLU'nun alım fiyatlarının ise az da olsa arttığı görülmektedir. Aynı dönemde uygulanan "satış fiyatları" incelendiğinde ise teşebbüslerin alış fiyatlarındaki azalmaya rağmen yedi teşebbüsün satış fiyatlarını 0,10-0,20 TL/lt ; üç teşebbüsün satış fiyatlarını 0,20-0,40 TL/lt, 11 teşebbüsün ise 0,40 TL/lt'nin üzerinde artırdığı, ÇATALTAŞ, ÇİFTKAR ve VİP'in ise farklı oranlarda indirim gittiği görülmektedir. Böylelikle soruşturma tarafı 21 teşebbüs farklı tutarlarda da olsa 29.07.2019 tarihine göre fiyatlarını artırmışlardır. Aynı dönemde "tavan fiyatlar" incelendiğinde ise teşebbüslerin çoğunluğunun tavan fiyatlarında 0,10-0,30 TL/lt arasında azalma yaşandığı anlaşılmaktadır.
- (44) 30.07.2019-03.08.2019 tarihleri arasındaki fiyat parametreleri bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde, alış ve tavan fiyatlarının azaldığı bir ortamda satış fiyatlarında artış olduğundan bahsedilebilecektir. Bu çerçevede 04.08.2019-09.08.2019 döneminde soruşturma tarafı teşebbüslerin çoğunun bir önceki döneme göre "alış fiyatları" değişmezken; BAKIR, COŞANDAL, ŞEFKAT, ÇAVUŞLAR ve KEPİRLİ'nin

²⁰İncelenen dönemde teşebbüslerin çoğunluğunun satış fiyatlarının artış gösterdiği ve 3,39 TL/lt'de kümelenildiği görülmektedir.

²¹ İncelenen dönemde tabloda yer ver verilen teşebbüsler dışındaki teşebbüslerin satış fiyatlarında herhangi bir değişime gitmediği anlaşılmaktadır.

²² İncelenen dönemde tabloda yer verilen teşebbüsler dışında satış fiyatlarında herhangi bir değişim olmadığı ve fiyatların 3,34-3,39 TL/lt arasında salındığı görülmektedir. GÖKOĞLU ve ŞANPET'in satış fiyatları ilgili dönem için 3,34 TL/lt iken aynı tarihlere tekabül eden beş gün için satış fiyatları 3,00 TL/lt olarak nihai tüketicilere sunulmuştur.

²³ İncelenen dönemde fiyat verileri incelendiğinde teşebbüslerin anlamlı seviyelerde fiyat artış ya da azalışına gitmediği ve satış fiyatlarının 3,34-3,44 TL/lt arasında salındığı görülmektedir.

²⁴ Bu tarihler arasında tavan fiyatlarda 0,20-0,25 TL/lt arasında azalma olduğu görülmektedir.

²⁵ İncelenen dönemde tavan fiyatlarda herhangi bir değişim yaşanmamıştır.

²⁶ Bu tarihler arasında sadece UĞURLU'nun tavan fiyatında 0,23 TL/lt bir azalma yaşanmıştır.

²⁷ İlgili tarihler için tabloda yer verilen teşebbüslerin dışındaki diğer 21 teşebbüsün tavan fiyatlarında 0,5 ya da 0,6 TL/lt'lik artış yaşanmıştır.

fiyatlarında 0,20-0,30 TL/lt arasında azalma yaşandığı, DELEN, BOZAN SARI, VİP ve ÇETİN İZOL'un ise alış fiyatlarının 0,10-0,30 TL/lt arasında arttığı görülmektedir. Aynı dönemde uygulanan "*satış fiyatları*" incelendiğinde ise teşebbüslerin satış fiyatlarında değişikliğe gitmediği ve fiyatların genel olarak 3,39 TL/lt' de kümelenildiği, ancak münferit olarak ÇETİN İZOL, MAHMUT OĞULLARI ve ŞANBAY'ın satış fiyatlarında 0-0,10 TL/lt arasında indirim gittiği anlaşılmaktadır. Aynı dönemde "*tavan fiyatlarında*" herhangi bir değişimin yaşanmadığı görülmektedir. 10.08.2019-25.08.2019 tarihleri arasındaki alım, satım ve tavan fiyatları analiz edildiğinde ise, anılan dönemde soruşturma tarafı teşebbüslerin çoğunun bir önceki döneme göre "*alış fiyatlarının*" değişmediği, UĞURLU ve ÇİFTKAR'ın alış fiyatında azalma; PABUÇÇU'nun alış fiyatında ise artma olduğu görülmektedir. Aynı dönemde uygulanan "*satış fiyatları*" incelendiğinde ise teşebbüslerin satış fiyatlarında değişikliğe gitmediği ve fiyatların genel olarak 3,34 ve 3,39 TL/lt arasında değiştiği görülürken, BOZAN SARI ve ŞANBAY'ın fiyatlarında artış olduğu anlaşılmaktadır. Aynı dönemde teşebbüslere uygulanan "*tavan fiyatlarda*" herhangi bir değişimin yaşanmadığı, sadece UĞURLU'nun tavan fiyatında 0,23 TL/lt'lik azalmanın olduğu görülmektedir. Son olarak, 26.08.2019-02.09.2019 tarihleri arasındaki alım, satım ve tavan fiyatlarına bakıldığında, anılan dönemde soruşturma tarafı teşebbüslerin çoğunun bir önceki döneme göre alış, satış ve tavan fiyatlarında gözle görülür bir değişimin yaşanmadığı anlaşılmaktadır.

- (45) Yukarıda ayrı ayrı ele alınan dört dönem incelediğinde, sadece 30.07.2019-03.08.2019 tarihleri arasında alış ve tavan fiyatlarında yaşanan düşüşe rağmen satış fiyatlarında yakın tarihli artış gerçekleştiği, çok sayıda oyuncunun olduğu piyasada devam eden süreçte fiyat hareketliliğinin teşebbüslerin maliyet ve tavan fiyat gelişimine uygun seyrettiği, yapılan yerinde incelemelerde de teşebbüslerin anlaşma veya uyumlu eylem içinde olduklarına işaret edebilecek herhangi bir belge veya bilgiye ulaşılamadığından uyumlu eylem sonucuna ulaşılmamasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

I.4.2. Savunmalar ve Değerlendirilmesi

I.4.2.1. Savunmalar

- (46) Taraflardan BAKIR, KOÇ ve OKAY dışındakilerin ilk yazılı savunmaları 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen 30 günlük yasal süre içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Söz konusu teşebbüslerin savunmalarına ve bunların değerlendirilmesine aşağıda yer verilmektedir. Ek olarak ilk yazılı savunmaları 4054 sayılı Kanun'da belirtilen süre içerisinde Kurum kayıtlarına intikal etmeyen BAKIR, KOÇ ve OKAY'ın da savunmalarına aşağıda yer verilmekle birlikte, bu teşebbüslerin savunmalarına ilişkin değerlendirme yapılmamaktadır²⁸.
- (47) Tarafların ikinci yazılı savunmaları ise, birinci yazılı savunmaları ile tam olarak benzerlik gösterdiğinden ayrıca değerlendirilmemiştir.

I.4.2.1.1. ÇATALTAŞ

- (48) ÇATALTAŞ'ın ilk yazılı savunmasında özetle;
- 01.03.2019 ve 02.09.2019 tarihleri arasında LPG otopaz ürününde tavan fiyat üzerinden satış yapılmadığı ve sürekli tavan fiyatın altında satış fiyatları tespit edilerek, hakkaniyete uygun fiyatlar belirlendiği,
 - Bahsi geçen dönemde ÇATALTAŞ'a bildirilen KDV dahil LPG otopaz tavsiye edilen satış fiyatının 3,41 TL, satış fiyatının ise 3,35 TL olduğu, 02.08.2019 tarihinde fiyatlarda 21 kuruş indirim yapılarak 3,18 TL'den satış yapıldığı, bu

²⁸ BAKIR, KOÇ ve OKAY'ın ilk yazılı savunmaları Kurum kayıtlarına süresi içerisinde intikal etmemiştir.

tarihten itibaren başka akaryakıt istasyonlarında LPG otogaz satış fiyatlarının yükseldiğinin görülmesi üzerine kârlılık saikiyle 03.08.2019 tarihinde LPG otogaz satış fiyatının yükseltildiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.2. ARUSOĞLU

(49) ARUSOĞLU'nun ilk yazılı savunmasında özetle;

- ARUSOĞLU'nun uyumlu eylemde bulunduğu iddiasının sadece fiyat hareketlerine dayandığı,
- Uyumlu eylem ile fiyat artışı yapıldığının ileri sürülebilmesi için teşebbüslerin aynı veya yaklaşık tarihlerde gerçekleştirdiği fiyat artışlarının tek başına yeterli olmadığı, aynı zamanda uyumlu eylemde bulunduğu iddia edilen teşebbüsler arasında bir temasın/iletişimin gösterilmesi gerektiği, soruşturma bildiriminde, hakkında soruşturma açılan diğer teşebbüsler ve ARUSOĞLU arasında fiyat artışlarına dair koordinasyon içinde olduğunu gösterir nitelikte herhangi bir toplantı, temas veya iletişim izine dair ifade veya delilin bulunmadığı,
- ARUSOĞLU tarafından gerçekleştirilen fiyat artışının yalnızca 31.07.2019 ve 03.08.2019 tarihleri arasında diğer teşebbüslerin satış fiyatları ile benzeştiği, LPG otogaz fiyatlarına dair bilgilerin istasyon tabelalarında ilan edilmesinin ilgili mevzuatlar çerçevesinde zorunlu olduğu ve bu nedenle şeffaf bir pazar yapısının bulunduğu, şeffaf pazar yapısının bir sonucu olarak farklı otogaz bayilerinde hangi fiyatların uygulandığını tespit etmenin zor olmaması dikkate alındığında gerçekleşen fiyat benzeşmelerinin pazarın yapısı gereği doğal olduğu ve tek başına uyumlu eylem olarak değerlendirilemeyeceği,
- Kurulun Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin otogaz satış fiyatlarını birlikte belirledikleri iddiası ile ilgili yürütülen önaraştırmaya dair 06.12.2016 tarih ve 16-42/685-304 sayılı kararının 24. paragrafındaki ifadelerde, salt fiyat paralelliğinin uyumlu eylemin varlığı için yeterli olmadığı, uyumlu eylemin varlığının çeşitli ilave delillerle ortaya konulması gerektiğinin görüldüğü,
- Adıyaman ilinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aralarında anlaşarak fiyatları yükselttikleri iddiasının ele alındığı 29.03.2018 tarihli ve 18-09/180-85 sayılı Kurul kararının 74-76. ve 86-88. paragraflarında; maliyetlerde önemli bir artış meydana gelmemesine rağmen 2015 ve 2016 yıllarındaki fiyat hareketlerine ters bir şekilde otogaz satış fiyatlarını toplu olarak artırdığı iddia edilen bazı bayilere 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine dair bulguya ulaşılmadığı için herhangi bir para cezası verilmediği,
- Araç yakıtı olarak otogaz LPG kullanan tüketicilerin fiyatlar konusunda diğer araç sahiplerine kıyasla çok daha hassas olduğu, bu nedenle otogaz bayilerinin satış fiyatlarından kaynaklanan rekabetçi yapıyı ve piyasadaki genel fiyat seviyesini göz önüne almasının doğal olduğu,
- Şanlıurfa gibi tek bir ilden oluşan bir coğrafi pazarda otogaz bayilerinin konum, tanınırlık ve güvenilirlik gibi değişkenlerle pazarda farklılıklar yaratabildiği, bu nedenle otogaz satış faaliyetinde fiyatların farklılaştığının görülebildiği, fakat nihayetinde her otogaz bayisinin çevresindeki otogaz bayilerinin fiyat değişimlerini takip etmek zorunda olduğu, bu nedenle fiyat farklılıklarının çok yüksek olmasının söz konusu olmadığı,

- Satış fiyatı ile alış fiyatının her zaman birbiriyle uyumlu olmasının beklenmesinin rekabetçi piyasa modeli ile çeliştiği, 01.07.2019-01.08.2019 tarihleri arasında otogaz bayilerine bildirilen tavan fiyat seviyesinin sabit kaldığı, ortalama alım maliyetlerinin ise düştüğünün görüldüğü, aynı dönemde bazı otogaz bayilerinin satış fiyatlarının sabit kaldığı bazı bayilerin ise maliyet düşüşlerinden daha fazla miktarda olmak üzere indirimle giderek yoğun bir rekabet içine girdiği, indirim gerçekleştiren bayilerin söz konusu indirimlerin devamlılığını sağlayamadığı ve fiyat artışına gittiği, dolayısıyla bu durumun olağan olduğu,
- ARUSOĞLU'nun dağıtım firması olan AYGAZ ile marj paylaşım sistemine göre çalıştığı, bu kapsamda belirlediği LPG otogaz satış fiyatını AYGAZ'a bildirdiği ve AYGAZ'ın satış fiyatını yeniden ayarladığı, ARUSOĞLU'nun maliyetlerden ziyade piyasa koşullarına göre LPG otogaz satış fiyatını belirlediği, Temmuz 2019 dönemi itibarıyla yaşanan yoğun rekabet sonucunda dağıtım firması ile arasındaki kâr marjı paylaşımı ilişkisi çerçevesinde ARUSOĞLU'nun, kendine düşen kâr marjından büyük ölçüde fedakarlık ettiği ve bu nedenle kâr marjının 6 kuruşa kadar düştüğü, düşen kâr marjı ile bir ay boyunca satış yapıldığı fakat bu durumun sürdürülebilir olmaması sebebiyle 01.08.2019 tarihi saat 14.49'da fiyat artışına gidildiği, fiyat yükselişinin düşen tavsiye edilen satış fiyatı veyahut artan alış fiyatı ile bir ilişkisinin bulunmadığı,
- Fiyat artışının 01.08.2019 tarihinde yapıldığı fakat AYGAZ tarafından alış fiyatının 02.08.2019 tarihinde 2,98 TL'den 3,04 TL'ye çıkarıldığı, tavsiye edilen satış fiyatının ise 02.08.2019 tarihinde 3,64 TL'den 3,41 TL'ye indirildiği, bu nedenle yaşanan fiyat artışının asıl nedeninin alış ya da tavsiye fiyatların belirlenmesinden önce gerçekleştiği,
- ARUSOĞLU tarafından 01.08.2019 tarihinde uygulanan otogaz LPG satış fiyatlarının, Temmuz 2019 dönemi hariç bırakılırsa, 2019 yılının en düşük fiyat seviyesi olduğu

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.3. BAKIR

(50) BAKIR'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren diğer otogaz bayileri ile birlikte LPG otogaz fiyatlarının belirlenmesinin söz konusu olmadığı ve EPDK tarafından belirlenen fiyat aralığında satış yapıldığı,
- Dosya konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılabilmesi için somut ve şüpheye yer vermeyecek bulgu ve delillerin varlığının gerektiği,
- Kurulun 2016 yılında, Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin otogaz satış fiyatlarını birlikte belirledikleri iddiası ile ilgili yürütülen önaraştırmada söz konusu iddialara yönelik olarak soruşturma açılmamasına karar verdiği,
- Delile dayanmayan ve şüpheye dayanarak verilen soruşturma açılması kararı kapsamında şüpheden sanık yararlanır ilkesinin geçerli olması gerektiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.4. BEM

(51) BEM'in ilk yazılı savunmasında özetle;

- Uygulanan LPG otogaz satış fiyatlarının her zaman EPDK'nın belirlediği taban ve tavan fiyat aralığında olduğu ve hiçbir zaman bu aralığın dışına çıkılmadığı,
- 01.03.2019 ve 03.09.2019 tarihleri arasındaki dönemde çoğu zaman işletme masraflarını karşılayamayacak kadar kârsız ya da EPDK'nın belirlemiş olduğu kâr marjının altında satış fiyatlarının belirlendiği ve söz konusu satışların rekabet koşulları içerisinde gerçekleştiği,
- Yukarı ve/veya aşağı yönlü satış fiyatı değişikliklerinin firmanın kendi ekonomik, ticari ve finansal durumundan kaynaklandığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.5. BOZ KARDEŞLER

(52) BOZ KARDEŞLER'in ilk yazılı savunmasında özetle;

- Kesin bir nitelendirme yapmadan iddia konusu eylemler hakkında uyumlu eylem ve/veya anlaşma sonucuna varmanın masumiyet karinesine aykırılık teşkil ettiği,
- Az sayıda rakibin bulunduğu piyasalarda her bir teşebbüsün pazar politikasındaki değişikliğin diğer teşebbüsler üzerinde önemli bir etki doğuracağı, bireysel politika değişikliklerinden etkilenme oranındaki yüksekliğin pazardaki teşebbüsleri birbirine bağlı kılacağı ve etkileyeceği, bunun sonucunda piyasada aynı yönlü davranışların kendiliğinden meydana geleceği,
- EPDK verilerine göre Şanlıurfa il merkezinde 312 adet otogaz bayisinin bulunduğu ve önaraştırma kapsamında 44 adet otogaz bayisinin incelemeye dahil edildiği, il dahilinde yer alan 312 adet otogaz bayisinin tamamına ilişkin bir inceleme yapılması durumunda varılacak sonucun daha farklı olacağı,
- 2019 yılının "Göbeklitepe Yılı" ilan edilmesi nedeniyle bölgeye gelen yerli ve yabancı turist sayısında artış yaşandığı, bu nedenle resmi taban ve tavan fiyatları çerçevesinde kazanç oranından kısıntı yapılarak bölgedeki turizmin canlanmasına katkı sunmak amacıyla LPG otogaz satış fiyatında indirimle gidildiği, akabinde oluşan bu kazanç kaybının giderilmesi zorunluluğun doğması ve ticari işletmenin devamlılığı için diğer otogaz bayilerinin fiyat tabelalarına ilan edilen otogaz LPG satış fiyatları da gözetilerek fiyatlarda artışa gidildiği, fiyatlarda yapılan bu değişikliklerin diğer teşebbüslerden bağımsız bir irade ile gerçekleştirildiği,
- Soruşturma bildiriminde ifade edildiği üzere alış ve tavan fiyatlarında gerçekleşen düşüşe rağmen satış fiyatlarında gerçekleşen yakın tarihli artışların uyumlu eylem olarak kabul edilemeyeceği, uyumlu eylem olarak kabul edilebilmesi için fiyat değişikliklerinin en azından aynı gün, aynı saat veya aynı dakika diliminde gerçekleşmiş olmasının gerektiği, nitekim dağıtıcı firmaların tavsiye niteliğindeki fiyat değişikliklerini farklı saatlerde bayilerine bildirdiği,
- Şanlıurfa il genelinde yer alan 312 adet otogaz bayisi olmasına rağmen önaraştırma kapsamına tüm istasyonların dahil edilmediği,
- LPG otogaz litre satış fiyatının dağıtım şirketleri tarafından, depo satış fiyatları üzerine bayinin çeşitli masrafları ve bulunduğu bölgenin nakliye ücretlerinin eklenmesiyle oluşturulan tavsiye edilen pompa satış fiyatlarının bayilere bildirildiği, bayilerin tavsiye edilen satış fiyatına uyup uymama konusunda özgür olduğu, yasal olarak fiyat panosunda yayımlanması zorunlu olan LPG satış

fiyatlarının piyasadaki diğer teşebbüsler tarafından uygulanmasının cezaların şahsiliği ilkesine aykırılık teşkil ettiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.6. BOZAN SARI

(53) BOZAN SARI'nın ilk yazılı savunmasında özetle;

- Yerinde inceleme kapsamında raportörlerce gerçekleştirilen incelemede başvuru konusu iddialara yönelik olarak herhangi bir delile rastlanmadığı,
- BOZAN SARI tarafından belirlenen LPG otogaz litre satış fiyatlarının 5307 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat çerçevesinde yasal sınırlar içinde kaldığı, diğer teşebbüsler ile arasında oluşan satış fiyatları benzerliklerinin diğer teşebbüslerle eylem ve fikir birliği içerisinde olduğunu gösterebilmesi için somut ve inandırıcı bir delilin bulunmadığı,
- Soruşturma kapsamında Akçakale yol güzergahında 15 adet otogaz bayisinin bulunduğu, uzun süredir söz konusu otogaz bayileri ile rekabetin devam ettiği, fiyat birlikteliği olması durumunda indirim öncesi ve indirim sonrası dönemlerde de satış fiyatlarının aynı olması gerektiği,
- Şanlıurfa ilinde faaliyet gösteren 313 adet otogaz bayisi içerisinde 24 adet bayi tarafından uygulanan fiyatların birbirine yakın olmasının rakipler arasında satış fiyatlarına ilişkin bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığını göstermeyeceği, tavsiye fiyatın altında olmak koşulu ile bayilerin fiyatları serbestçe belirleme yetkisinin olduğu, tavsiye edilen satış fiyatı düştüğü halde bayinin satış fiyatını değiştirmemesinin rakipler arasında satış fiyatlarına ilişkin bir anlaşmanın/uyumlu eylemin varlığını göstermeyeceği,
- 02.08.2019 tarihinde gerçekleştirilen fiyat artışının personel maaşları, elektrik, bakım ve onarım vs. gider kalemlerinden kaynaklandığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.7. COŞANDAL

(54) COŞANDAL'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- EPDK tarafından belirlenen fiyat aralığında ve dağıtım firması tarafından belirlenen karlılık marjına ve tavsiye satış fiyatına uygun olarak satış yapıldığı,
- Şanlıurfa ili merkez ilçesinde faaliyet gösteren otogaz bayilerinin aynı tarihlerde fiyat artırması ve düşürmesine dayanan birlikte hareket edildiği iddiasına yönelik olarak hazırlanan raporun kesin delil niteliğindeki belge ve verilerden uzak olduğu

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.8. ÇAVUŞLAR

(55) ÇAVUŞLAR'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- Şanlıurfa-Gaziantep karayolu üzerinde şehir dışında faaliyet gösteren ÇAVUŞLAR'ın yakın çevresinde yerleşim alanının bulunmadığı, şehir merkezinden yakıt temini maksatlı müşterilerin gelmesinin mümkün olmaması nedeniyle ÇAVUŞLAR ve şehir merkezinde bulunan diğer otogaz bayilerinin birlikte hareket etmelerinin ve rekabeti engelleyici bir oluşum içerisinde bulunmalarının mümkün olmadığı,

- Arzedilen malın emtia değeri, kalitesi, ürün çeşitliliği, dağıtıcı bayilerin tanınırlığı, müşteri portföyü ve portföydeki müşterilerin sosyo-ekonomik durumları gibi hususlar göz önüne alındığında birlikte hareket ettiği iddia edilen teşebbüslerin birbirlerinden farklılaştığı,
- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir teşebbüsün varlığı ve teşebbüsler arasındaki ortak hareketten söz edilebilmesi için asgari olarak yıl içindeki tüm fiyat artışları ve indirimlerinde ya da birçoğunda teşebbüslerin ortak hareket etmesinin gerektiği,
- Altı aylık incelenen dönem kapsamında yalnızca 02.08.2019 tarihindeki birkaç teşebbüs açısından gerçekleşen fiyat paralellüğünden hareketle 24 teşebbüsün ortak hareket ettiği sonucuna varılamayacağı,
- Eğer soruşturma kapsamındaki teşebbüsler arasında kâr amacı ile gerçekleştirilen bir fiyat birlikteliği söz konusu olsaydı bu birlikteliğin yılın sadece bir günü devam etmeyeceği ve daha uzun süreli olması gerektiği,
- Ağustos ayının Şanlıurfa'nın nüfus yoğunluğunun en az olduğu ay olması sebebiyle 1-2 Ağustos tarihleri arasında iddia konusu fiyat artışının gerçekleştirilmesinin rasyonel olmadığı,
- 02.08.2019 tarihinde LPG piyasasında 22 kuruşluk bir indirimin söz konusu olduğu, fiyatlar konusunda birlikte hareket ettiği iddia edilen teşebbüslerin, dağıtıcı firmalardan kaynaklı olarak alış fiyatlarının farklılaştığı, bu nedenle farklı dağıtıcı firmalar tarafından farklı düzeylerde belirlenen tavsiye satış fiyatları sonucunda teşebbüslerin fiyatları belirleme noktasında ortak hareket etmelerinin rasyonel olmadığı,
- Teşebbüslerin birlikte hareket ettiğinden söz edilebilmesi için satış fiyatlarında eşit ya da birbirine yakın artışların olması gerekirken rapor kapsamında 9 ila 47 kuruşluk geniş bir fiyat artışı aralığının değerlendirildiği,
- ÇAVUŞLAR'ın da dahil olduğu iktisadi bütünlüğün içerisinde Şanlıurfa il merkezinde farklı adreslerde farklı dağıtıcı bayi konumunda çok sayıda akaryakıt ve LPG istasyonunun faaliyet gösterdiği, eğer söz konusu iddialar doğru olsa idi iktisadi bütünlük içerisindeki her şirketin rasyonel olarak rekabeti engelleyici şekilde hareket etmesi gerektiği fakat yalnızca ÇAVUŞLAR'ın işbu soruşturmaya dahil edildiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.9. ÇİFTKAR

(56) ÇİFTKAR'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- 02.08.2019 tarihinde şirket personelinin sehven gerçekleştirdiği işlem neticesinde satış fiyatının 3,18 TL olarak belirlendiği, 03.08.2019 tarihinde ise satış fiyatının 3,39 TL olarak düzeltilindiği,
- Dağıtıcı firmanın tavsiye fiyatı ile uyumlu ve istikrarlı bir satış politikasının izlendiği ve diğer teşebbüsler ile uyumlu bir fiyat belirlenmesinin yapılmadığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.10. DELEN

(57) DELEN'in ilk yazılı savunmasında özetle;

- Arzedilen malın emtia değeri, kalitesi, ürün çeşitliliği, dağıtıcı bayilerin tanınırlığı, müşteri portföyü ve portföydeki müşterilerin sosyo-ekonomik durumları gibi hususlar göz önüne alındığında birlikte hareket ettiği iddia edilen teşebbüslerin birbirlerinden farklılaştığı,
- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir teşebbüsün varlığı ve teşebbüsler arasındaki ortak hareketten söz edilebilmesi için asgari olarak yıl içindeki tüm fiyat artış ve indirimlerde ya da birçoğunda teşebbüslerin ortak hareket etmesi gerektiği lakin 31.07.2019-03.08.2019 tarihleri arasında sadece 02.08.2019 tarihinde fiyatlarda indirimin söz konusu olduğu ve ardından fiyatlarda dalgalanmaların meydana geldiği,
- Soruşturma bildiriminde 6 aylık incelenen dönem kapsamında yalnızca 02.08.2019 tarihindeki birkaç teşebbüs açısından gerçekleşen fiyat paralellüğünden hareketle 24 teşebbüsün ortak hareket ettiği sonucuna varılamayacağı,
- Eğer soruşturma kapsamındaki teşebbüsler arasında kâr amacı ile gerçekleştirilen bir fiyat birlikteliği söz konusu olsaydı bu birlikteliğin yılın sadece bir günü devam etmeyeceği ve daha uzun süreli olması gerektiği,
- Ağustos ayının Şanlıurfa'nın nüfus yoğunluğunun en az olduğu ay olması sebebiyle 1-2 Ağustos tarihleri arasında iddia konusu fiyat artışının gerçekleştirilmesinin rasyonel olmadığı,
- 02.08.2019 tarihinde LPG piyasasında 22 kuruşluk bir indirimin söz konusu olduğu, fiyatlar konusunda birlikte hareket ettiği iddia edilen teşebbüslerin, dağıtıcı firmalardan kaynaklı olarak alış fiyatlarının farklılaştığı dolayısıyla teşebbüsler arasında bir birlikteliğin varlığından bahsedilemeyeceği,
- Teşebbüslerin birlikte hareket ettiğinin söz edilebilmesi için satış fiyatlarında eşit ya da birbirine yakın artışların olması gerekirken rapor kapsamında 9 ila 47 kuruşluk geniş bir fiyat artışı aralığının değerlendirildiği,
- Teşebbüse ait Şanlıurfa şehir merkezinde aynı dağıtıcı firma ile çalışan üç farklı akaryakıt ve LPG istasyonu bulunmakta iken bunlardan sadece birinin rekabete aykırı hareket etmiş olduğu iddiasının hayatın olağan akışına aykırı olduğu

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.11. İZOL

(58) İZOL'ün ilk yazılı savunmasında özetle;

- 01.03.2019-02.09.2019 tarihleri arasında yalnızca 31.07.2019 ve 03.08.2019 tarihlerinin baz alınarak uyumlu eylemde bulunulduğu iddiasının yerinde olmadığı ve sadece söz konusu tarihler baz alınarak soruşturma açılması kararı verilmesinin hukuka ve kanuna uygun olmayacağı,
- İZOL'ün kaliteli bir hizmet anlayışı ve müşteri memnuniyeti odaklı yaklaşımı göz önüne alındığında diğer bayilerden farklı bir fiyat uygulamasının rekabete aykırı bir durum teşkil etmeyeceği,
- Uygulanan fiyatların EPDK tarafından belirlenen tavan fiyatların üzerinde olmadığı,
- Cumartesi ve pazar günleri İZOL tarafından "Halk Günü" adı altında indirimli satışların gerçekleştirildiği,

- Şanlıurfa il merkezinde bulunan her bayinin kendine özgü bir müşteri potansiyelinin ve satış grafiğinin bulunduğu; müşteri profili, bayinin yol güzergahı üzerinde bulunup bulunmadığı ve bayinin konumu gibi hususların bayilerin satış grafiklerini etkilediği,
- LPG satışlarında çevre illerdeki fiyatların dahi müşterinin satın alma kararına etki edeceği,
- Ticari kazanç elde etmek için kaliteli hizmet ve müşteri memnuniyeti sağlama amacıyla gerçekleştirilen fiyat değişimlerinin uyumlu eylem olarak nitelendirilemeyeceği,
- Oligopol pazarlarda gerçekleşen teşebbüsler arasındaki paralel davranışların tespit edilebilmesi için ayrıntılı ekonomik analizlerin yapılması gerektiği, bu analizlerde ilgili pazarda gerçekleşen fiyat artışlarının zamanlamaları, artış oranları, üretimde kullanılan önemli girdilerdeki maliyet artışları, nihai satış fiyatlarının oluşumunda etkili olan faktörler ve enflasyon oranı gibi çeşitli kriterlerin incelenmesi gerektiği,
- Teşebbüsler arasında gerçekleşen her aynı yönlü davranışın rekabet ihlali olarak değerlendirilemeyeceği, zira pazardaki teşebbüslerin birbirlerine göre aksiyon almasının oldukça olağan bir durum teşkil ettiği,
- Teşebbüslerin rekabeti sınırlamak veya bertaraf etmek gibi bir düşünceye sapsmaksızın kendi iradeleriyle benzer veya aynı piyasaya girmelerinin uyumlu eylem teşkil etmeyeceği, zira bir teşebbüsün vereceği kararlarda rakibine göre hareket ettiği,
- İZOL'ün diğer teşebbüsler ile fiyatlamaya yönelik olarak ortak hareket etmediği ve irtibat kurmadığı, benzer satış fiyatlarının rekabet ve piyasa koşullarından kaynaklandığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.12. KEPİRLİ

(59) KEPİRLİ'nin ilk yazılı savunmasında özetle;

- KEPİRLİ'nin Şanlıurfa-Mardin yolu üzerinde şehir dışında bir konumda bulunması nedeniyle şehir merkezinden yakıt ikmali için gelen herhangi bir müşterisinin bulunmadığı, dolayısıyla diğer teşebbüsler ile ortak hareket ederek rekabeti engelleyici davranışlarda bulunduğu söz edilemeyeceği,
- Birlikte hareket ettiği iddia edilen teşebbüslerin en azından müşteri profillerinin, konumlarının, sunulan ürün kalitesinin ve dağıtıcı firmaların benzer olmasının gerektiği, oysa soruşturma konusu bayilerin her birinin dağıtıcı bayilerinin ve konumlarının farklılaştığı,
- Altı aylık bir zaman zarfı içerisinde yalnızca 02.08.2019 tarihinde gerçekleşen fiyat değişimlerinden hareketle birlikte hareket edildiği iddiasında bulunulamayacağı,
- Raporda soruşturma konusu diğer teşebbüsler tarafından 02.08.2019 tarihinde belirlenen fiyatların birbirine çok yakın olduğunun ifade edildiği fakat yine aynı raporda fiyat aralığının yaklaşık 50 kuruş olduğundan da bahsedildiği, fiyat paralellüğünden söz edilebilmesi için fiyat aralığının birbirine yakın olmasının gerektiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.13. OKAY

(60) OKAY'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- Uyulanan fiyatların EPDK'nın belirlediği taban ve tavan fiyatlar dikkate alınarak belirlendiği, diğer firmalarla hareket etmek gibi bir durumun söz konusu olmadığı,
- Dosya kapsamında soruşturma açılmasının sebebinin net olarak ortaya konulmadığı, ortak toplantı veya kararın alındığını işaret eder nitelikte bir belgenin bulunmadığı,
- Otogaz satış fiyatlarındaki fiyat paralelliğinin soruşturma açılması için yeterli olmadığı ve AB hukukunda uyumlu eylemden bahsedilmesi için daha uzun süreli bir dönemde anlaşmanın olması gerektiği (beş ve daha uzun yıl) ancak somut olayda sadece bir aylık kısa bir dönemin dikkate alındığı,
- AB hukuku çerçevesinde uyumlu eylemin varlığı için gerekli olan unsurların mevcut dosyada bulunmadığı,
- Kurulun Süt kararında²⁹ da uygulama paralelliğinin değil bilinçli olarak yaratılan paralellik arandığı,
- Paralel davranışların paralellik bilinci taşıyan ve taşımayan davranışlar olarak ikiye ayrılmasının önemli olduğu, bilinçli paralelliğin, paralelliğin tesadüfi olmadığı ve teşebbüslerin söz konusu durumun farkında olduğu gerçeğini işaret ettiği, dolayısıyla oligopol piyasalarda teşebbüslerin benzer veya aynı davranışlar içinde olmalarının uyumlu eylemin varlığından bahsedilebilmesi için yeterli olmadığı,
- AB ve Amerika Birleşik Devletleri uygulamalarında rakip işletme sahiplerinin veya yöneticilerinin görüşmelerinin, toplantıya katılmalarının ve aynı otelde kalmış olmalarının dahi aralarında bir bağlantının kurulduğuna dair delil olarak kabul edilmediği,
- Böyle bir bağlantının kurulmuş olmasının da yeterli olmadığı, bu bağlantıyı takip eden bir davranışın uyumlu eylem olarak nitelendirilebileceği, ancak OKAY'ın da yer almış olduğu söz konusu soruşturma ile ilgili olarak diğer rakip firmalar ile herhangi bir bağlantının tespit edilemediği ve bu nedenle soruşturmanın kapatılması gerektiği,
- Nitekim Kurulun Maya Üreticileri kararında³⁰ da "*oligopolistik piyasalarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gözlemlenen paralel davranışlar, tarafların uyumlu eylem halinde olduklarına ilişkin önemli deliller olmakla birlikte, bunlar başka delillerle desteklenmeden tek başlarına uyumlu eyleme işaret etmezler.*" ifadelerinin yer aldığı,
- Kurulun bir diğer kararında da "*uyumlu eylem karinesi mutlak değil, aksinin ispatı mümkün olan bir karinedir. Dolayısıyla 4054 sayılı Kanun m.59'un öngördüğü durumlardan birinin ortaya çıkması veya ilgili pazar koşullarının rekabetin bozulduğu pazarlardakine benzerlik göstermesi halinde, uyumlu eylemde bulunduğu iddia edilen teşebbüslerin, bu karineyi tersine çevirme imkânı vardır. Bu imkân 4. maddede ekonomik ve rasyonel gerekçeler gibi objektif kriterlerle sınırlandırılmıştır.*" hükmünün havi olduğu,

²⁹ Rekabet Kurulunun 23.03.2000 tarih ve 00-11/109-54 sayılı kararı.

³⁰ Rekabet Kurulunun 27.06.2000 tarih ve 00-24/255-138 sayılı kararı.

- Kurulun bir diğer kararına³¹ dayanak olan, teşebbüslerin paralelliğin kendi bilinçli davranışlarından değil, piyasa koşullarından kaynaklandığını ispat etmeleri durumunda uyumlu eylem karinesini çürütebilecekleri,
- Bu çerçevede, raportörlerin elinde bulunan geniş soruşturma yetkilerine rağmen elde ettikleri delillerin yanlış değerlendirebileceği ihtimalinin de göz önünde bulundurulması ve şüpheden sanık yararlanır ilkesinin dikkate alınmasının yerinde olacağı,
- Birleşik Krallık Rekabet Hukuku Temyiz Mahkemesi tarafından Napp v Director General of Fair Trading ([2002] CAT I [2002] CompAR 13) kararında olduğu gibi ciddi ekonomik sonuçlar doğuran rekabet hukuku yargılamalarının sağlam deliller ile desteklenmesi gerektiği hususunun yer aldığı,
- Benzer şekilde AB rekabet hukuku uyarınca teşebbüslerin kartel toplantısına katıldığının ispatında toplantıya katılan diğer teşebbüsler tarafından kaleme alınmış birtakım belgelerin kullanılabilirdiği, dolayısıyla bir teşebbüsün söz konusu kartel toplantısına başka bir amaçla gittiğini açık bir şekilde toplantıda bulunanlara ifade ederek kendini toplantıda konuşulan konulardan açık bir şekilde uzaklaştırmadığı müddetçe rekabet hukuku ihlali gerçekleştirmiş sayılacağı,
- Sonuç olarak OKAY hakkında başlatılan soruşturmanın kapatılması gerektiği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.14. KESKİNBIÇAK

(61) KESKİNBIÇAK'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- LPG sektörünün oligopolistik bir yapıya sahip olduğu, bu sebeple LPG piyasasında bulunan teşebbüslerin paralel davranışlarının teşebbüsler arası oligopolistik bağımlılıktan kaynaklandığı,
- Teoride, oligopolistik bağımlılıkta teşebbüslerin, rakiplerinin davranışlarını dikkate alarak faaliyette buldukları, oligopolistik bir piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin kendi aldıkları kararların rakip teşebbüslerin kararlarını etkilediğini bildikleri, bir teşebbüsün kârının sadece teşebbüsün kendi kararına değil, rakiplerinin vereceği kararlara da bağlı olduğu ve bu şekildeki bağımlılık sonucu oligopolistik piyasalarda paralel davranışların ortaya çıktığının kabul edildiği,
- Bu durumda, oligopolistik yapıdaki bir piyasada paralel davranışların diğer birçok sektörün aksine uyumlu eylemin varlığına asla karine teşkil etmeyeceği ve oligopolistik piyasalarda ancak teşebbüsler arasında koordinasyonun varlığının ispatı durumunda uyumlu eylemden ve bunun neticesi olan rekabet ihlalinden söz edilebileceği,
- Nitekim AB Adalet Divanının, "*Dyestuffs*" kararında uyumlu eylemin, anlaşma düzeyine ulaşmamakla birlikte teşebbüslerin rekabetin risklerine karşı oluşturulan ve bilinçli olarak ikame ettikleri koordinasyon biçimi olarak tanımlandığı,
- "*Sugar*" kararında, teşebbüslerin rakiplerinin mevcut ve öngörülebilir davranışlarına rasyonel olarak ayak uydurmalarının hukuka uygun olduğu, ancak toplantılar ve doğrudan ya da dolaylı bilgi değişimlerinin geleceğe ilişkin

³¹ Rekabet Kurulunun 24.07.2001 tarih ve 01-10/100-24 sayılı kararı.

belirsizlikleri ortadan kaldırarak paralel davranışlara yol açacağı ve bu durumun rekabet ihlali oluşturacağı,

- Pazarın yapısı nedeniyle teşebbüslerin paralel davranışlarda bulunması durumunda, bu paralel davranışların gizli bir anlaşma veya uyumlu eylem sonucu olup olmadığının tespitinde, davranışın makul, mantıklı bir nedeninin olup olmadığı, diğer teşebbüslerle uyumlu bir şekilde gerçekleştirilen davranışın teşebbüsün çıkarına olup olmadığı, teşebbüsler arasında bir bağlantının olup olmadığı, teşebbüsler arasında doğrudan ya da dolaylı iletişimi sağlayan yöntemlerin kullanılıp kullanılmadığı, bilgi alışverişi gibi kolaylaştırıcı eylemlerin olup olmadığı gibi hususların dikkate alınması gerektiği,
- Bu açıdan bakıldığında ilgili soruşturmada, adı geçen diğer otogaz bayileri ile kendileri arasında uyumlu eylem şüphesinin varlığı için fiyat benzerliğine ek olarak teşebbüsler arasında gerçekleşmiş bir iletişimin bulunması gerekirken, bu hususa dair herhangi bir tespitin olmadığı,
- Diğer otogaz bayileri ile aralarında uyumlu eylem şüphesini haklı çıkarabilecek türden bir iletişimin hiçbir zaman vaki olmadığı,
- Ürünün homojen ve piyasanın da şeffaf olduğu durumlarda piyasadaki teşebbüslerin sunduğu fiyatların benzeşmesinin oldukça normal olduğu, fiyatların istasyonların önünde yer alan tabelalardan ilan edilmesi ve Şanlıurfa'nın küçük bir yer olması nedeniyle diğer istasyon sahiplerinin rakiplerin fiyatlarını görebildikleri ve bu sebeple de fiyatların benzerlik göstermesinin hayatın olağan akışına aykırı olmadığı,
- Kurulun Konya'daki otogaz bayileri ile ilgili, çok benzer, hatta neredeyse tamamen aynı koşullara sahip emsal bir rekabet ihlali dosyasında³², benzer gerekçelerle salt fiyat benzerliğinin uyumlu eylem ve bunun neticesi olarak rekabet ihlali sayılmayarak dosyanın önaraştırma sürecinde kapatıldığı,
- Fiyat paralelliğinin tek başına uyumlu eylem olarak nitelenemeyeceği hususunda Kurulun Şanlıurfa'da faaliyet gösteren otogaz bayileri hakkında verdiği kararda³³ hakkında önaraştırma yürütülen teşebbüslere ilişkin anlaşma ve/veya uyumlu eylemin varlığına işaret eden herhangi bilgi, belge ya da tespite ulaşılmadığından soruşturma açılmaması kanaatine varıldığı,
- Bir an için ihlalin varlığı kabul edilse dahi Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren firmaların çokluğu dikkate alındığında rekabetin kısıtlanmayacağı ve dolayısıyla bu türden bir anlaşmanın ekonomik olarak rasyonel olmayacağı,
- Mevcut dosya kapsamında Kurulun önceki kararları ile paralel olacak şekilde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde karar verilmesinin daha uygun olacağı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.15. UĞURLU

(62) UĞURLU'nun ilk yazılı savunmasında özetle;

- Otogaz bayileri ile kendilerinin LPG fiyatlarını belirlemeye yönelik ortak bir girişim veya irade birliğinin söz konusu olmadığı, her ne kadar soruşturma bildiriminde kanun kapsamındaki karineye dayanılarak haklarında olumsuz bir

³² Rekabet Kurulunun 09.05.2013 tarih ve 13-27/362-166 sayılı kararı.

³³ Rekabet Kurulunun 06.12.2016 tarih ve 16-42/685-304 sayılı kararı.

kanaate varılmış olsa da iddia edilen suçlamaların yasal dayanağının bulunmadığı,

- LPG Kanunu'nda yer alan hükümlere de riayet edilerek faaliyetlerin yürütüldüğü hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.16. GÖKOĞLU

(63) GÖKOĞLU'nun ilk yazılı savunmasında özetle;

- Satışların EPDK tarafından belirlenen fiyat aralığında gerçekleştirildiği,
- Kurulun 2016 yılında aynı konuya ilişkin yürüttüğü önaraştırma sonucunda soruşturma açılmasına yer olmadığı kararına oy birliğiyle ulaştığı,
- Delillere değil de sadece şüpheye dayanılarak haklarında açılan soruşturmanın şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince iptalinin gerektiği,
- 31 Temmuz-3 Ağustos tarihleri arasında satış fiyatlarında gerçekleşen artışların diğer teşebbüslerin uyguladıkları fiyatlardan kaynaklanmadığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.17. KOÇ

(64) KOÇ'un ilk yazılı savunmasında özetle;

- Uyumlu eylem karinesi uyarınca tarafların otogaz fiyatlarını müşterek olarak belirledikleri ve 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine aykırılık teşkil ettikleri yönündeki değerlendirmenin tamamen zorlama ve eksik olduğu,
- Önaraştırma sırasında taraflardan sekiz aylık veri istense de değerlendirme aşamasında sadece 1-3 Ağustos tarihleri arasındaki fiyat hareketlerinin incelenenerek ihlal iddiasında bulunulduğu,
- Şirketlerinin piyasa koşulları altında OPET tarafından bildirilen tavan fiyatlarını geçmeyecek şekilde ve genellikle fiyat indirimi uygulayarak tüketici lehine fiyatlandırma yaptığı ve soruşturma bildiriminde yer verilen iddiaların kabul edilemeyeceği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.18. MAHMUT OĞULLARI

(65) MAHMUT OĞULLARI'nın ilk yazılı savunmasında özetle; LPG satış fiyatlarının, AYGAZ'ın EPDK'ya bildirdiği satış fiyatını geçmeyecek şekilde belirlendiği ve soruşturma bildiriminde adı geçen teşebbüslerle herhangi bir görüşme ya da toplantının yapılmadığı hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.19. PABUÇCU

(66) PABUÇCU'nun ilk yazılı savunmasında özetle;

- Az sayıda rakibin bulunduğu piyasalarda doğal olarak bir teşebbüsün pazar politikasındaki değişikliğinin diğeri üzerinde önemli bir etki doğuracağı ve bunun sonucunda piyasada aynı yönlü davranışların kendiliğinden meydana gelebileceği,
- Diğeri yandan uyumlu eylem karinesi, kesin bir karine olmadığından aksinin ispatlanmasının mümkün olduğu, dolayısıyla taraflardan her birinin uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabileceği hususuna Kurulun çeşitli kararlarında değinildiği,

- Uyumlu eylem karinesinin ekonomik ve rasyonel gerekçelerle açıklanması halinde çürütülebileceği,
- EPDK verilerine göre Şanlıurfa ilinde 312 tane istasyon bulunduğu ancak sadece 44 istasyonun önaraştırmaya dahil edildiği ve bütün istasyonlar dikkate alınsaydı daha farklı sonuçların elde edileceği,
- Dağıtıcı firmaların bayilere fiyat değişikliklerini bildirdikleri saatlerin dahi farklılık gösterdiği, fiyatların dağıtıcı tarafından farklı zamanlarda bildirildiği ve dağıtıcıların fiyat oluşumunda Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. ve ithalatçı firmaların etkili olduğu,
- Rekabet Kurumu tarafından uygulanan idari para cezalarının hukuk devletinin temel ilkelerinden olan ve T.C. Anayasası'nın 2. ve 10. maddelerinde yer verilen belirlilik ve eşitlik ilkesini zedelediği, aynı koşullar altında faaliyet gösteren ve aynı bulvar, güzergah ve bölgedeki diğer istasyonlar hakkında inceleme yapılmadığı,
- 2019 yılının Göbeklitepe yılı ilan edilmesi nedeniyle bölgede artan talep sonucu fiyatların bir süre artış gösterdiği, ancak dönemsel artış ya da azalışların diğer teşebbüslerden bağımsız olarak gerçekleştirildiği,
- Rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin var olmaması halinde karine olarak kabul edilen durumun hakkaniyete aykırı olduğu, soruşturma bildiriminde fiyat artışlarının yakın tarihli olduğu belirtilmekte olup uyumlu eylemin varlığından söz etmek için fiyat değişikliğinin aynı gün, aynı saat hatta aynı dakikada yapılması gerektiği,
- Fiyat değişikliğinin yapılmasının sebebinin kendilerine dağıtıcı tarafından gönderilen fiyat artışına ilişkin SMS bilgilendirme mesajının olduğu, fiyat artışlarının ülkenin içerisinde bulunduğu ekonomik koşullardan kaynaklandığı,
- Soruşturma bildiriminde adı geçen teşebbüslerin arasında ticari ya da sosyal bir bağlantının bulunmadığı, bildirimde adı geçen şirketlerin farklı dağıtım şirketlerinin bayileri olduğu dolayısıyla bir araya gelip gizli anlaşma yapılması gibi bir durumun söz konusu olamayacağı,
- Diğer yandan, benzin istasyonlarının petrol fiyatlarını tüketiciye bildirdikleri led tabelalı ya da kayan yazılı yapılan bildirim panosuna fiyat panosu denildiği, fiyat panosunda benzin, motorin ve LPG fiyatlarının tüketicinin rahatlıkla okuyabileceği şekilde olması gerektiği,
- Benzin istasyonlarında ledli fiyat panolarında fiyatların yazılı olmasının yasalarla standarda bağlanmış olan ülkemizde fiyat panosu olmayan ya da belirgin bir şekilde okunmayan istasyonlara cezai işlem uygulandığı, dolayısıyla kendilerinin alenen yayınlamak mecburiyetinde olduğu fiyatları uygulayan diğer istasyonların eylemlerinden sorumlu olmasının cezaların şahsiliği ilkesine aykırılık teşkil ettiği,
- Sektörün gerçeklerini yansıtmayan değerlendirmelerin yapıldığı, soruşturma açılmasına dayanak olarak gösterilen gerekçelerin yetersiz olduğu,
- Daha detaylı bir inceleme yapıldığında incelemeye alınan istasyonların satış fiyatları ve fiyat değişiklik tarihlerinin birbiriyle örtüşmediği, dolayısıyla uyumlu eylem karinesinin işletilemeyeceği,

- Yukarıda izah edilen nedenlerle savunmalarının kabulü, müvekkil şirket aleyhine idari para cezası uygulanmaması ve konunun daha detaylı açıklanması maksadıyla sözlü savunma yapılması

hususları tespit edilmiştir.

I.4.2.1.20. GÜNDÜ

(67) GÜNDÜ'nün ilk yazılı savunmasında özetle;

- Şanlıurfa merkezinde faaliyet gösteren bayilerin aralarında anlaşarak fiyatları belirledikleri iddiasının gerçek dışı olduğu,
- 2016 yılında yine aynı konuya ilişkin yürütülen önaraştırmanın soruşturma açılmadan kapandığı

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.21. ŞANBAY

(68) ŞANBAY'ın ilk yazılı savunmasında özetle;

- Satışların EDPK'nın belirlediği fiyat aralığı göz önüne alınarak tespit edildiği,
- İhlali ortaya koyacak anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.22. ŞANPET

(69) ŞANPET'in ilk yazılı savunmasında özetle;

- Satışların EDPK'nın belirlediği fiyat aralığı göz önüne alınarak tespit edildiği,
- İhlali ortaya koyacak anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.23. ŞEFKAT

(70) ŞEFKAT'in ilk yazılı savunmasında özetle; satışların EDPK'nın belirlediği fiyat aralığı göz önüne alınarak tespit edildiği, ihlali ortaya koyacak anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının olmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmediği hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.1.24. VİP

(71) VİP'in ilk yazılı savunmasında özetle;

- Fiyatlamının diğer teşebbüslerden bağımsız olarak yapıldığı ve LPG fiyatları incelendiğinde diğer teşebbüslerden farklı olduğunun anlaşılacağı,
- Satış fiyatlarının daima Şanlıurfa ortalamasına göre 10-20 kuruş arasında farklılık gösterdiği, dolayısıyla diğer teşebbüslerle aynı kategoride değerlendirmelerinin hakkaniyete aykırı olduğu

hususları ifade edilmiştir.

I.4.2.2. Savunmalara İlişkin Değerlendirme

I.4.2.2.1. Şanlıurfa'daki Bütün Akaryakıt Bayilerine Gidilmediğine Yönelik Savunmalar

- (72) Taraflardan bazılarının savunması; Kurul tarafından açılan soruşturmanın kapsamının Şanlıurfa genelinde 312 adet otogaz bayisi olmasına rağmen inceleme kapsamına tüm istasyonların dahil edilmediğine yöneliktir.
- (73) Şanlıurfa Valiliği tarafından yapılan şikayette, Şanlıurfa il merkezinde bulunan otogaz bayilerinin, otogaz fiyatlarını birlikte belirledikleri iddia edilmektedir. Bununla birlikte önaraştırma açılmasını müteakip 11.09.2018 tarihinde Şanlıurfa Barosu Başkanlığı tarafından yapılan şikayette de söz konusu iddiaların il merkezi özelinde gerçekleştiği belirtilmektedir. Dolayısıyla inceleme Şanlıurfa il merkezinde faaliyet gösteren otogaz bayileri özelinde gerçekleştirilmiş olup, il merkezinde yer alan istasyonların hangileri olduğu EPDK kayıtlarına göre tespit edilmiştir.

I.4.2.2.2. Fiyat Artışının Temmuz Ayında Gerçekleşen Talep Artışından Kaynaklandığı İddiası

- (74) Bu savunma kapsamında, EPDK Aylık Sektör Raporu'ndan 2018 ve 2019 yıllarında Şanlıurfa ili özelinde gerçekleşen aylık bazlı satış miktarı verileri incelenmiştir.

Tablo 5: 2018 ve 2019 yıllarında Şanlıurfa ilindeki Aylık LPG Satış Miktarları (Ton)

	2018 LPG Satış Miktarları	2019 LPG Satış Miktarları	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim Miktarı	2019 Yılı İçin Aylar Arası Değişim Miktarı
OCAK	6.153,827	6.697,124	543,30	-
ŞUBAT	5.614,230	6.174,929	560,70	-522,20
MART	6.307,576	6.553,155	245,58	378,23
NİSAN	6.307,576	6.446,309	138,73	-106,85
MAYIS	6.209,066	6.145,579	-63,49	-300,73
HAZİRAN	6.737,465	7.250,719	513,25	1.105,14
TEMMUZ	6.589,070	6.689,639	100,57	-561,08
AĞUSTOS	6.999,964	7.220,548	220,58	530,91
EYLÜL	6.438,294	6.899,010	460,72	-321,54
EKİM	6.154,449	7.018,010	863,56	119,00
KASIM	6.063,342	7.235,104	1.171,76	217,09
ARALIK	6.416,636	-	-	-

Kaynak: EPDK Aylık Sektör Raporları

- (75) Tabloda yer verilen satış miktarı verileri Ağustos 2019 ayı için bir önceki aya ve 2018 yılının aynı ayına göre bir miktar yükselişi işaret etmekle birlikte, benzer nitelikte talep artışı 2019 yılının diğer bazı aylarında da yaşanmıştır. 31.07-03.08.2019 dönemindeki fiyat artışının bahsi geçen talep artışına yönelik ekonomik gerekçe oluşturmadığı varsayılsa dahi, teşebbüslerin bir bütün olarak incelenen dönemdeki fiyatlandırma davranışlarının tek başına uyumlu eylemin varlığı sonucuna götürmekten uzak olduğu değerlendirilmiştir.

I.4.2.2.3. Salt Fiyat Paralelliğinin Uyumlu Eylemin Varlığı İçin Yeterli Olmadığına Yönelik Savunmalar

- (76) Teşebbüsler tarafından en çok dile getirilen savunma, gerçekleşen fiyat benzeşmesinin pazarın yapısı gereği doğal olduğu ve uyumlu eylem ile fiyat artışı yapıldığının ileri sürülebilmesi için teşebbüslerin aynı veya yaklaşık tarihlerde gerçekleştirdiği fiyat artışlarının tek başına yeterli olmadığı, aynı zamanda uyumlu eylemde bulunduğu iddia edilen teşebbüsler arasında bir temasın/iletişimin gösterilmesi gerektiği hususudur.
- (77) Değerlendirme bölümünde yer verildiği üzere, teşebbüslerin incelenen dönemdeki

fiyatlama davranışlarının rekabet karşıtı bir birliklilik sonucunda ortaya çıktığını ispata yeterli bulgu olmadığından, uyumlu eylem içinde olduklarına yönelik bir kanaate varılmamıştır.

J. SONUÇ

(78) 11.10.2019 tarih 19-35/516-M sayılı Kurul kararları uyarınca yürütülen soruşturma ile ilgili olarak düzenlenen Rapor'a, Ek Görüş'e, toplanan delillere, yazılı savunmalara ve incelenen dosya kapsamına göre; hakkında soruşturma yürütülen;

- Alaaddin Çataltaş Otomotiv Tic. ve San. A.Ş.
- Arusoğlu Petrol İnş. Taş. Mad. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Bakır Petrol Pazarlama San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Bem Petrol Tur. İnş. Tek. Gıd. San ve Tic. Ltd. Şti.
- Boz Kardeşler Petrol Ürünleri İth. İhr. San. Taah. ve Tic. Ltd. Şti.
- Bozan Sarı ve Oğulları Akaryakıt Nakliyat Turizm Seyahat İth. İhr. Tic. ve San. Ltd. Şti.
- Çavuşlar Petrolcülük Uluslararası Nakliyat Taahhüt Dış Ticaret Ltd. Şti.
- Çiftkar İnşaat Emlak Petrol Tekstil Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Coşandal Petrol Tesisleri İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti.
- Delen Akaryakıt Nakliyat İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- İzol Petrol- Çetin İZOL
- Keskinbıçak Petrol İnşaat Nakliyat Tarım Aletleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
- Kepirli Akaryakıt ve Müştemilatı Tesisleri Ltd. Şti.
- Koç Taahhüt Pet. İth. İhr. San. Tic. Ltd. Şti.
- Mahmut Oğulları Gıd. İnş. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Mehmet Gökoğlu
- Mustafa Gündü Petrol İnş. Gıd. Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Okay Akaryakıt Ürünleri İthalat İhracat San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Pabuçcu Petrol - Mehmet Ali PABUÇCU,
- Şanpet İnş. Pet. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Şanbay Petrol San. ve Tic. Ltd. Şti.
- Şefkat Petrolcülük Gıda Tarım İletişim Tic. ve San. Ltd. Şti.
- Uğurlu Petrol Nakliyat ve Tic. Ltd. Şti. ve
- Vip İnş. Tic. ve San. Ltd. Şti.'nin

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal etmediklerine, dolayısıyla aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.